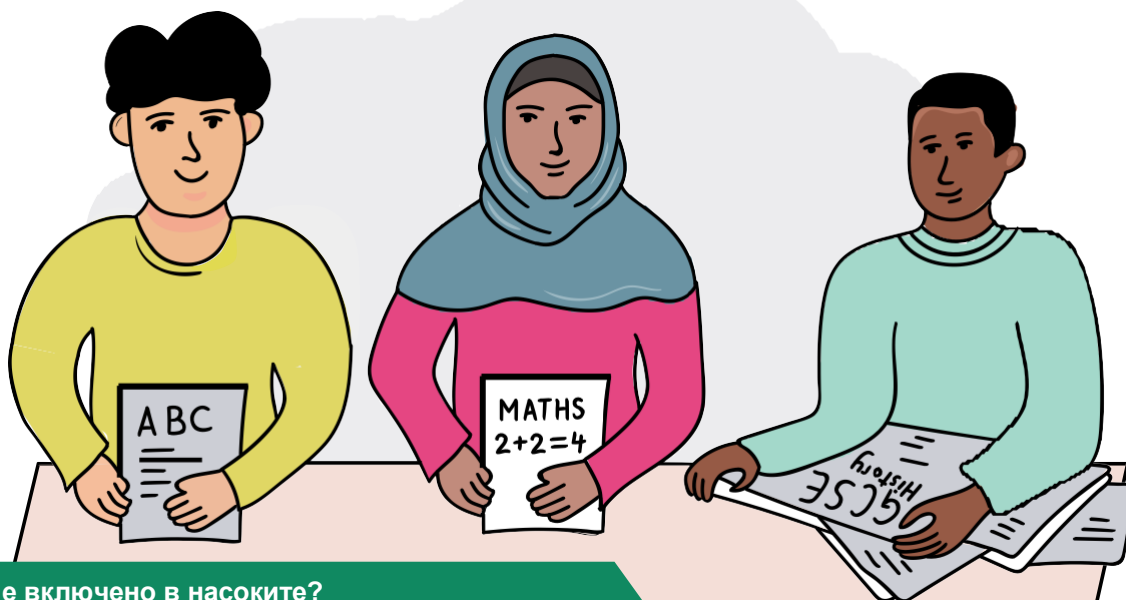

Относно английската образователна система: Средни училища

Насоки за родителите на деца, които владеят английски език като допълнителен език (EAL)

Какво е включено в насоките?

Тук може да откриете практическа информация, която да Ви помогне с избора на училище за Вашето дете и да добиете представа за английската образователна система.

В Англия има различни училища, включително и такива, за които родителите трябва да плащат (т.е. *училища с такса/независими училища/частни училища*).

Настоящите насоки се касаят за английски училища, за които не се плаща (т.е. *държавни училища*). Съществуват различни държавни училища, в т.ч.:

- *Общински (LA) училища* – финансирани от местното управление;
- *Академии и Свободни училища* – финансирани от централното управление, като често са част от *тръст*;
- *Религиозни училища* – свързани с конкретна религия.

Имате избор и да обучавате детето си вкъщи, било то напълно или частично. Това се нарича *домашно обучение* (или *избирателно домашно обучение*, или *домашно училище*). Повече информация ще откриете тук: <https://www.gov.uk/home-education>

1. Как да избира училище за моето дете?

Ако детето Ви е на възраст от 5 до 16 години, се свържете се с *местния съвет* (още наричан *община* или *LA*), за да намери училище за Вашето дете.

- *Местният съвет* трябва да намери училище във Вашия регион, ако детето Ви е на възраст от 5 до 16 години
- Може да намерите повече информация относно училищните приеми тук:
<https://www.gov.uk/schools-admissions>

Представяме няколко идеи, които биха улеснили избора на училище спрямо предпочитанията Ви:

- Посетете училището, когато има вечер на отворените врати. Те ще бъдат оповестени на училищния уебсайт;
- Прегледайте най-актуалния им доклад от проверка на Ofsted (Служба за стандарти в образованието, социални грижи и умения): <https://reports.ofsted.gov.uk/>
- Прегледайте общото представяне на училището:
<https://www.compare-school-performance.service.gov.uk/>
- Разговаряйте с други родители, за да разберете мнението им за училището;
- Разгледайте уебсайта на училището;
- Научете кои училища приемат ученици с GCSE изпити на майчин език (вж. Раздел 5 долу за повече информация);

Когато знаете какъв тип училища предпочитате, не забравяйте да:

- Попълните онлайн формуляр за кандидатстване, като включите няколко от предпочитаните от Вас училища;
- Поискате съдействие от *School Admissions Team* (*Отдел за училищен прием*) към Вашия местен съвет, тъй като процесът по кандидатстване може да бъде сложен;
- Попитате съвета дали има други хора, обществени групи или устни преводачи, които да Ви помогнат.

2. На каква възраст детето ми ще започне средно училище?

В Англия децата започват средно училище през септември, когато навършат 11 години. Средното училище започва в Година 7 (Години 1-6 са основно образование) и приключва в Година 11.

Училищната година винаги започва през септември и обикновено приключва през юли. Обикновено е разделена на три срока от приблизително 13 седмици.

Младежите могат да приключат училище в последния петък на юни, ако ще навършат 16 години до края на август. Младежите на възраст от 16 до 18 обаче трябва да се изучават, да се обучават или да са стажанти.

3. Как да разбере датите на училищните срокове и ваканциите?

Училищният срок и ваканционните дати варират в различните райони на Англия.

Въпреки това, училищните ваканции обикновено се падат в края на декември и началото на януари (Коледа и Нова година); март/април (в зависимост от датата, на която се пада Великден) и август. В допълнение някои от училищата имат междусрочна ваканция в средата на всеки от трите срока. Всяко училище ще публикува собствен училищен календар с маркираните в него ваканции.

Много от училищата имат 5 дни на INSET (**обучение по време на служба**) всяка година, когато учителите участват в обучения и срещи. Учениците не посещават училище по време на дните на INSET. Училищата ще осведомят родителите относно датите на дните на INSET всяка година.

Свържете се с училището, за да разберете точните дати на сроковете и ваканциите или прегледайте този уебсайт:

<https://www.gov.uk/school-term-holiday-dates>

4. Какво мога да очаквам от училището?

Повечето училища публикуват собствена *School Prospectus* (*Училищна програма*) – брошура, съдържаща важна информация относно училището. В допълнение, училищният уебсайт ще съдържа най-актуалната информация и новини за училището. Попитайте училището за помощ с превода на информацията, ако е необходимо.

За Вашето дете ще има:

- *Преходни дни* – учениците от Година 6 ще имат възможността да прекарат един или два дни в новите си средни училища, за да видят как ще се процедира;
- *Встъпителна програма* в помощ на Вашето дете за добро начало на живота им в новото училище. Това може да включва специални уговорки, ако детето Ви скоро е пристигнало в страната или района, или започва училище в различно време през годината (т.е. не през септември);
- Място във формиран клас от около 30 ученици, които са обикновено на същата възраст. Всеки формиран клас обикновено има отделен преподавател;
- Редовна *учебна програма* на уроците. Всеки урок ще се преподава от специалист по предмета;
- Достъп до цялостна учебна програма – вж. по-долу за повече информация;
- Приобщаващ подход, при който има справедливо отношение към всички деца;
- Редовни домашни, свързани с изучавания материал.

Какво друго ще прави детето ми в училище?

Вашето дете ще може да участва в дейности, училищни екскурзии и други събития. Те може да включват:

- Събрания и възможности за колективно преклонение. Попитайте училището за повече информация;
- Извънкласни дейности и клубове, напр. спорт, музика и театър. Те не са задължителни и може да се провеждат по време на обедното междучасие или след приключване на училищния ден. Може да има малка такса за участие в някои клубове;
- Училищни екскурзии до места, свързани с изучавания материал в училище. Обикновено се заплаща за тези екскурзии, но училищата често могат да окажат помощ, когато е необходимо. Училищните екскурзии са внимателно организирани от учителите, така че децата винаги с в безопасност. Някои екскурзии са задължителна част от курса по GCSE, напр. при GCSE курса по театър, учениците трябва да присъстват на представление в театъра;
- Училищните продукции включват театрални представления и музикални концерти;
- Социални събития и събития по събиране на средства, като спортни дни, летни и коледни панаири, дискотеки и викторини. Разговаряйте с училище, ако проявявате интерес да се заангажирате повече с училището на своето дете, например като доброволец или в ролята на родител-управител, при което можете да подкрепяте ръководния екип за осигуряването на възможно най-ефективна работа на училището;
- Работният опит е възможност за младежите, обикновено през Година 10, да прекарат седмица на работно място. За повече информация, вижте раздела с кариери по-долу.

Как ще знам какво се случва в училище?

Вашето училище редовно ще осъществява комуникация с Вас. Училищата използват различни комуникационни методи, в т.ч.:

- *Училищен уебсайт*: училищата ще споделят информация на техния уебсайт. Проверете учебния календар, за да сте наясно с важните дати като ваканции, дни на учителски обучения (INSET) и родителски срещи;
- *Известия*: текстови съобщения, социални медии (напр. Twitter) и приложения като parentmail, може да се използват също за плащания за училищни ястия и екскурзии;
- *Онлайн системи* (напр. Go4Schools): може да намерите информация относно домашни, възложени задачи и поведение;
- *Имейли и писма*: осведомете училището, ако нямате достъп до имейли;
- *Родителски срещи и доклади*: с тяхна помощ ще научите повече за напредъка на своето дете;
- *Срещи и вечери за информация*: училищата ще използват срещите, за да споделят важна информация, напр. избор на предмети за изучаване по GCSE. Това може да бъде добра възможност да задавате въпроси;
- *Пряка комуникация*: можете да се свържете с училището по телефон или по имейл, или да си уредите среща със съответния учител, ако е подходящо.

5. Какво ще очаква училището от мен?

В ролята на родител ще се очаква да:

- Изпращате детето си на училище всеки ден и навреме, освен ако е болно, има записан час или е религиозен празник. Свържете се с училището предварително, за да обясните отсъствието на детето си, ако е възможно;
- Вземате детето си на почивка само по време на училищните ваканции. Ако решите да вземете детето си на почивка по време на учебния срок, може да Ви бъде наложена глоба. Свържете се с училището, за да разберете повече информация или посетете този уебсайт: <https://www.gov.uk/school-attendance-absence>
- Осведомете училището за всякакви важни събития или обстоятелства, касаещи детето или семейството Ви. Те ще се опитат да Ви окажат помощ по най-добрия начин при необходимост;
- Предоставите информация, като медицински данни и данни за контакт. Важно е да осведомите училището, ако информацията се промени;
- Попълните формулярите за съгласие, за да заявите дали позволявате на детето си да участва в училищни екскурзии, да бъде фотографирано и др;
- Подкрепяйте училищните политики, напр. поведение и подходящо използване на интернет. На училищния уебсайт може да намерите информация за училищните политики. Вие и Вашето дете ще бъдете осведомени за награди и санкции. Вашето дете ще има училищен имейл акаунт и достъп до интернет, който да използват безопасно и по правилен начин;
- Помагайте на детето си с домашните. За още идеи относно как да окажете подкрепа на детето си в обучението му, вижте [тук](#).

6. Кой кой е в училище?

Прегледайте School Prospectus (Училищна програма) или училищния уебсайт, за да видите снимки и имена на персонала – понякога са изложени на показ и на входа на училището също.

Попитайте училището кои членове на персонала ще работят с Вашето дете. Това може да са:

- Старши ръководители – напр. директор, заместник-директор и асистент на директора;
- Административен персонал – напр. училищен рецепционист;
- Преподавателски персонал – напр. класен ръководител и асистиращ преподавател;
- Пасторален персонал – преподаватели за годините, преподавател на формиран клас, обучаващ ментор;
- Специализиран персонал – напр. учители по EAL (английски език като допълнителен език), SENDCo (Координатор за специални образователни нужди и увреждания), определен главен учител по сигурността (DSL).

7. Какво се преподава и на какво ще се изпитва в училище?

Обикновено учениците се явяват на изпити през май и юни в Година 11. Повечето ученици се явяват на GCSE изпити (Общо удостоверение за средно образование)

Моля, прегледайте таблицата по-долу, за да разберете в кои *Фази, Етапи годишни групи* ще бъде детето Ви и съответно през какви *Оценявания/Тестове/Изпити* ще премине:

Фаза	Етап	Годишна група	Диапазон на възрастта	Оценявания/Тестове/Изпити	Изучавани предмети
Средна	Ключов Етап 3	Година 7 Година 8 Година 9	11-12 12-13 13-14	Начало на Година 7 редовно по време KS3: Тестове за когнитивна (CAT) Водени вътрешни оценявания	Английски език, математика, науки, проектиране и технологии, история, география, религиозни науки (PH), изкуство, проектиране и технологии (ПТ), музика, театър, физическо възпитание, компютърни науки, гражданско образование, езици
	Ключов Етап 4	Година 10 Година 11	14-15 15-16	Водени вътрешни оценявания Май/юни на Година 11: GCSE (Общо удостоверение за средно образование) и изпити от същото ниво.	Основни предмети: Английски език, математика, природни науки Избирателните предмети може да варират за различните училища. Те включват география, история, PH, информатика, ФВ, бизнес науки, грижи за детето, ПТ, творчески медии. Попитайте училището за пълния списък.

Повече информация ще намерите на <https://www.gov.uk/national-curriculum>

Моето дете по всеки предмет ли ще се явява на изпит?

Обикновено децата се явяват на държавни изпити (GCSE) в края на Година 11. Няма да се явяват на изпити по всеки предмет. Основните предмети са: Английски език, математика, природни науки. Всички ученици трябва да изучават тези предмети. В допълнение, учениците се явяват на изпит по още пет предмета.

В края на Ключов етап 3 (Година 8 или Година 9) училището ще помогне на Вашето дете да избере предметите, които желае да продължи да изучава за крайните изпити. Това може да включва и GCSE предмети (напр. география или проектиране и технологии) или предмети за VTEC (Образователен съвет за бизнес и технологии) (напр. бизнес науки и спорт).

Някои училища организират явяването на учениците на изпит за GCSE на майчиния им език, но това не е налично на всеки език. Някои от наличните езици за изпита за GCSE са арабски език, китайски език, урду, гуджаратски език и италиански език. Попитайте училището, ако искате и Вашето дете да премине тази процедура.

Разговаряйте със своето дете за интересите му и за плановете му за в бъдеще. Важно е да се изберат предмети, които представляват интерес за него и които ще бъдат полезни за неговото бъдеще. Разговаряйте с училището относно опциите за Вашето дете и наличната помощ.

8. От какво ще се нуждае моето дете?

- Пълна училищна униформа: повечето средни училища в Англия очакват децата да носят училищна униформа. Училището на Вашето дете ще предостави списък с това какво е необходимо за облеклото и откъде може да го закупите. Попитайте дали училището може да окаже помощ за разходите, ако не разполагате с достатъчно средства.
- Планер. Повечето училища предоставят дневник всяка година, за да може учениците да се организират.
- Раница, несесер с химикали и др.
- Калкулатор и други математически приспособления.
- Пълен екип за ФВ (физическо възпитание), когато е необходимо. Училището ще Ви осведоми за необходимите неща, като те може да включват спортни дрехи с училищното лого.
- Обяд или джобни за храна. Много от училищата разполагат със система за безконтактно плащане – административния персонал ще може да окаже помощ в организацията. Някои деца може да получат и *безплатни училищни ястия (FSM)*, ако семейството получава определени помощи; научете повече своето училище или на <https://www.gov.uk/apply-free-school-meals>
- Абонаментна карта или джобни за транспорт, ако детето Ви пътува до училище с автобус, трамвай или влак. Някои деца, които живеят на повече от две мили разстояние от училището може да получат безплатна карта за автобус. Научете дали имате право на безплатна карта за автобус, като посетите <https://www.gov.uk/help-home-school-transport>. Някои деца, които не могат да вървят пеша до училище поради проблем с мобилността или имат специални образователни нужди ще получат безплатен транспорт до училище, което често е с такси. Научете повече информация <https://www.gov.uk/apply-school-transport-for-child-with-special-educational-needs-sen>
- Попитайте училището за тяхната *политика относно мобилните телефони*. Някои училища не позволяват мобилни телефони и може да ги конфискуват, ако учениците се опитат да ги използват в училище.

9. Каква допълнителна помощ е налична за ученици, които се нуждаят от такава?

- **Пасторална подкрепа:** всички училища имат екип от хора, които помагат на деца с всякакви проблеми, например, с приятелства, проблеми с умственото здраве или с притеснения. Осведомете преподавателя на формиращия клас или преподавателя за съответната година, ако Вашето дете има някакви проблеми или притеснения.
- Всички училища имат **определен ръководител по сигурността**, който ще окаже помощ на Вашето дете, ако има сериозни опасения относно безопасността му във или извън училище.
- **Подкрепа за английски език:** повечето училища ще окажат помощ в изучаването на английски език, когато е необходимо. Това обикновено се случва в класната стая с други ученици.
- **Подкрепа в обучението:** всички училища ще окажат допълнителна подкрепа с ученето, когато е необходимо. Осведомете училището, ако смятате, че Вашето дете има нужда от подкрепа в обучението си. SENDCo (Координатор за специални образователни нужди и увреждания) ще се срещне с Вашето дете, ще оцени нуждите му и ще предостави най-добрата подкрепа. Те ще Ви кажат, ако Вашето дете има някакви нужди и може да бъдете помолен/на да посетите училището, за да обсъдите как училището може да помогне на Вашето дете. Тук ще намерите полезни насоки за родители и настойници:
<https://www.gov.uk/government/publications/send-guide-for-parents-and-carers>
- **Външни служби:** училищата работят съвместно с други професионалисти, като лекари, агенции за бежанци и образователни специалисти в подкрепа на деца, които имат нужда от допълнителна помощ. Училището ще Ви осведоми за допълнителната подкрепа, от която Вашето дете се нуждае.
- **Ученическа премия:** всички училища получават допълнително финансиране в подкрепа на ученици, които са в неравностойно финансово положение. Средствата се използват в помощ на ученици, за да се справят добре в училище и да водят пълноценен училищен живот.
- **Финансова подкрепа:** училищата може да окажат помощ за някои разходи, например, училищна униформа, училищни екскурзии, оборудване и др. Осведомете училището, ако Ви трябва помощ с разходите.
- **Кариерно консултиране и последващо образование:** всички училища разполагат с кариерен съветник, който ще помогне на Вашето дете да започне да обмисля своята кариера след училище. Те ще помогнат на Вашето дете да:
  - Избере предметите, които да изучава по GCSE. *Опциите* се избират в края на Година 8 или 9.
  - Открие подходяща позиция за сдобиване с опит. Не всички училища предлагат работен опит. Попитайте училището за повече информация.
  - Научи информация за колежи и курсове след Година 11. Младежите се очаква да се изучават, да се обучават до навършване на 18 години. Може да намерите повече информация на: <https://www.gov.uk/browse/education/find-course>

10. Как да помогна на детето ми да учи?

Налични са множество идеи за това как да помогнете на детето си с ученето в тази **брошура**.